

Súd: Okresný súd Považská Bystrica
Spisová značka: 13C/28/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3721201602
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Gabriela Sopková, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSPB:2022:3721201602.12

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Považská Bystrica, sudkyňou JUDr. Ing. Gabrielou Sopkovou, PhD., v spore žalobkyne H. R., narodenej XX.XX.XXXX, bytom S., T. XXX, právne zastúpenej LEGAL POINT s.r.o., advokátska kancelária so sídlom Považská Bystrica, Nemocničná 979, IČO: 47 253 495, proti žalovanému A. T., narodenému XX.XX.XXXX, bytom F. X., T. XXX/XX, právne zastúpenému Advokátska kancelária JUDr. Jaroslav Čibenka s.r.o., so sídlom Púchov, F. Urbánka 797/14, IČO: 47 254 181, o vydanie dedičstva oprávnenému dedičovi, takto

rozhodol:

I. Žalobu z a m i e t a.

II. Žalovaný m á voči žalobkyni n á r o k na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktorú náhradu trov konania je žalobkyňa povinná zaplatiť žalovanému do troch dní od právoplatnosti uznesenia o výške trov konania, ktoré po právoplatnosti rozhodnutia vydá súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1. Dňa XX.XX.XXXX bola tunajšiemu súdu doručená žaloba o vydanie dedičstva oprávnenému dedičovi, ktorou žalobkyňa žiadala uložiť pôvodnému žalovanému povinnosť vydať jej ako oprávnenej dedičke jednu polovicu (X/X) z vecí, ktoré žalovaný nadobudol titulom dedenia po poručiteľovi - H. T., nar. XX.XX.XXXX, ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX, naposledy bytom: M. XXXX/XX, XXX XX R. U. titulom Uznesenia, sp. zn. D., XD XX/XXXX zo dňa XX.XX.XXXX, a to konkrétne:

Hnuteľnosti:

- účet č. Y. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX Y. Y. vedený v Y. Y., G..Y.. so zostatkom ku dňu smrti poručiteľa vo výške X.XXX,XX EUR

Nehnuteľnosti v k. ú. R. U.:

- podiel X/X -Z. bytu č. X na X. poschodí vo vchode XX obytného domu č. s. XXX postavenom na parcele KN-C XXXX/X a podiel X/Xina- podielu XX/XXXX na spoločných častiach a zariadeniach domu (ide o X-izbový byt), evidovaný na LV č. XXXX vedený pre katastrálne územie: R. U.

- podiel 1/. -Z. podielu XX/XXXX-Z.Á. na a parcele KN-C XXXX/X, zastavaná plocha a nádvorie XXXX m2, evidovaný na LV č. XXXX vedený pre katastrálne územie: R. U.

- v celosti byt č. X na prízemí vo vchode XX obytného domu č. s. XXXX postavenom na parcele KN-C XXXX/X a podiel XXXX/XXXXXX-Z. na spoločných častiach a zariadeniach domu (ide o X-izbový byt), evidovaný na LV č. XXXX vedený pre katastrálne územie: R. U.

- podiel XXXX/XXXXXX-Z. na parcele KN-C XXXX/X, zastavaná plocha a nádvorie XXX m2, evidovaný na LV č. XXXX vedený pre katastrálne územie: R. U.,

a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a náhradu trov konania. Žalobkyňa uviedla, že je v rodinnoprávnom vzťahu, konkrétne je tetou zosnulého p. H. T., nar. XX.XX.XXXX, ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX naposledy bytom: M. XXXX/XX, XXX XX R. U. (ďalej len „poručiteľ“). Poručiteľ žil celý život iba s jeho biologickou matkou (sestra žalobkyne), ktorá zomrela dňa XX.XX.XXXX, pričom s

biologickým otcom poručiteľ nezdieľal spoločnú domácnosť, nepoznal ho a nevidali sa od útleho veku poručiteľa. V čase, keď mal poručiteľ približne X rok, sa rodičia poručiteľa rozišli (matka poručiteľa sa odsťahovala od otca poručiteľa kvôli jeho alkoholizmu a kvôli jeho hrubému až grobianskemu správaniu sa). Následne sa rodičia poručiteľa rozviedli. Vzhľadom na uvedené skutočnosti medzi poručiteľom a jeho otcom nevzniklo a ani neexistovalo žiadne rodinné puto. Žalovaný sa po rozvoде o matku poručiteľa a rovnako aj svojho syna vôbec nestaral a nezaujímal. Žalovaný sa s poručiteľom, alebo jeho príbuznými počas jeho života nekontaktoval, nestaral sa o neho, nezaujímal ho ani jeho zdravotný stav. Poručiteľ trpel vážnymi zdravotnými diagnózami, ktoré ho obmedzovali v štandardnom živote a fungovaní, najmä - epilepsiou. Z tohto dôvodu bol poručiteľ dlhodobo odkázaný na pomoc svojich najbližších, t. j. najmä matky, ktorá mu počas svojho života poskytovala kompletnú starostlivosť a potrebnú pomoc. Ohľadom vážnosti zdravotného stavu poručiteľa predkladáme ako dôkazy viaceré lekárske správy, ktoré objektívne preukazujú to, aký bol zdravotný stav poručiteľa. Po smrti matky poručiteľa starostlivosť o neho prevzala jeho teta - žalobkyňa. Zdravotný stav poručiteľa sa počas rokov nezlepšoval, práve naopak. Z dôvodu značného degresu a mnohých úrazoch hlavy, ako sprievodných javov epileptických záchvatov sa stal jeho stav ťaživý a reálne potreboval viac a viac pomoci a asistencie. Žalobkyňa, ako jeho teta a zároveň sestra poručiťovej zosnulej matky ctíla svoj morálny záväzok poskytnúť mu potrebnú opateru, starostlivosť a pomoc. Toto bolo objektívne potrebné, keďže poručiteľ ostal bývať v byte, ktorý mu ostal po matke sám. Žalobkyňa sa od smrti svojej sestry starala o poručiteľa a zdieľala s ním jednu domácnosť, čo preukazujeme výpoveďami susedov poručiteľa. Dňa XX.XX.XXXX poručiteľ následkom epileptického záchvatu zomrel. Keďže pohreb poručiteľa zabezpečoval brat žalobkyne - J. F., tomuto bolo doručené zo strany notára predvolanie na predbežné vyšetrenie dedičstva. O tejto skutočnosti informoval p. J. F. svoju sestru - žalobkyňu, pretože vedel, že reálne ona sa dlhodobo a pravidelne starala o poručiteľa a domácnosť poručiteľa. Z tohto dôvodu sa spoločne, t. j. žalobkyňa a p. J. F. dostavili na notársky úrad H.. G. F., ktorá bola ustanovená za súdneho komisára v dedičskej veci po poručiťovi. V rámci tohto predbežného vyšetrenia žalobkyňa notárke uviedla skutočnosť, že poručiteľ má žijúceho biologického otca, s ktorým síce tento nikdy nežil a nikdy sa o poručiteľa nezaujímal, ale takýto príbuzný existuje. Z dôvodu, že žalobkyňa nechcela zamiechať žiadnu podstatnú skutočnosť, uviedla túto skutočnosť notárovi. Notár najskôr ubezpečoval žalobkyňu, že táto bude dedičkou spolu s otcom poručiteľa ako zákonná dedička v druhej dedičskej skupine. Následne notár v dedičskom konaní bez ďalšieho zisťovania veci so žalobkyňou jednal už iba s otcom poručiteľa a osobu žalobkyne ignoroval a nepovažoval ju za oprávnenú dedičku. Z tohto dôvodu všetok poručiťov majetok zdedil žalovaný ako jediný oprávnený dedič. Žalobkyňa prirodzene považuje správanie sa žalovaného v rámci dedičského konania, t. j. že prejavil svoju vôľu nadobudnúť všetok poručiťov majetok, vzhľadom na fakt, že tento sa de facto celý život absolútne žiadnym spôsobom o poručiteľa nezaujímal, neposkytoval mu žiadnu pomoc a starostlivosť, akú možno od biologicky najbližšej osoby, t. j. od rodiča voči dieťaťu spravodlivo požadovať, ako konanie v rozpore s dobrými mravmi. Žalovaný dokonca po ukončení dedičského konaní po poručiťovi deklaroval žalobkyňi, že „z dedičstva nič neuvidí a on si chce dedičstvo užiť“. V danej veci na strane žalobkyne existuje aj ďalší aspekt pre podanie tejto žaloby a tým je fakt, že žalovaný na základe predmetného dedičského konania nadobudol aj spoluvlastnícky podiel 1. na byte č. X na X. poschodí vo vchode XX obytného domu č. s. XXX postavenom na parcele KN-C XXXX/X a podiel X/Xina- podielu XX/XXXX na spoločných častiach a zariadeniach domu (ide o X-izbový byt), a podiel X/X -Z. podielu XX/XXXX-Z. na a parcele KN-C XXXX/X, zastavaná plocha a nádvorie XXXX m², evidovaný na LV č. XXXX vedený pre katastrálne územie: R. U., ktorý vlastní v spoluvlastníctve žalobkyňa so svojimi súrodencami (keďže jej sestra - matka poručiteľa zomrela v roku XXXX, po nej tento podiel zdedil poručiteľ). V tomto byte reálne žije matka žalobkyne, ktorá má viac ako XX rokov. Poručiteľ však voči žalobkyňi aj vo vzťahu k tomuto majetku deklaroval, že nemieni žalobkyňi a jej súrodencom (ktorí sú podielovými spoluvlastníkmi tohto bytu) „nič darovať“. Z tohto dôvodu má žalobkyňa za to, že toto nemožno kvalifikovať inak ako konanie, ktoré je v príkrom rozpore dobrými mravmi. Dobré mravy sú kódexom morálnych pravidiel, nie sú normami právnymi, ale aj napriek tomu im pozitívne právo priznáva svoju vážnosť, právnu relevanciu a právnu ochranu. K žalobe pripojila nasledovné listiny: Plná moc, List o prehliadke mŕtveho a štatistické hlásenie o úmrtí, Rozhodnutie Sociálnej poisťovne zo dňa XX.XX.XXXX, Lekárska správa - nález zo dňa XX.XX.XXXX, Lekárske záznamy, Komplexný posudok ÚPSVaR, Dedičské rozhodnutie sp. zn. XD/XX/XXXX, Čestné vyhlásenie s prílohou, Výpis z LV č. XXXX a č. XXXX.

2. Pôvodný žalovaný vo svojom vyjadrení zo dňa XX.XX.XXXX uviedol, že keď mal jeho syn (poručiteľ) problémy na učilišti, pomohol mu iba on. Vyživovaciu povinnosť si platil do roku XXXX. Jeho syn mal priateľku, tak ho požiadal, aby s ňou za ním prišiel. Jeho syn neprišiel a nedal mu ani vysvetlenie,

tak začal za ním chodiť on, ale to len sporadicky. O smrti syna sa dozvedel až od notárky a bolo mu to oznámené týždeň pred pojednávaním o dedičstve, ktoré prebehlo XX.XX.XXXX. Hneď po vydaní uznesenia o dedičskom konaní telefonicky kontaktovala J. F. a išiel za ním a zaplatil mu X XXX eur v hotovosti ako výšku dlhov poručiteľa, čo si navzájom potvrdili podpismi. Pýtal sa ho aj na to, prečo mu nedali vedieť, čo sa s jeho synom stalo a ako zomrel. Odovzdal mu aj sadu kľúčov od synovho bytu, ktoré bol zobrat' do bytu, kde býva jeho matka (t. j. bývalá svokra pôvodného žalovaného). Následne išiel zrušiť synov osobný účet a po nejakom čase mu mali odovzdať zostatkovú sumu na účte X XXX,XX eur, no odovzdali mu len sumu X XXX,XX eur. Uviedol, že J. F. sa priznal, že mal prístup k bankomatovej karte jeho syna a požadoval od neho vrátenie rozdielu súm. Namietal žalobkyne tvrdenie, že sa roky starala o jeho syna, nakoľko žila v S. a jej manžel zomrel až v roku XXXX a jeho syn v januári XXXX.

3. Žalobkyňa vo svojom písomnom podaní zo dňa XX.XX.XXXX uviedla, že žalovaný žiadnym spôsobom nepreukázal a najmä nevyvrátil tvrdenie žalobkyne o tom, že za posledných takmer XX rokov, kedy bol jeho syn chorý sa o neho absolútne nestaral, nepomáhal mu a nestýkal sa s ním. Opätovne poukazovala na to, že pôvodný žalovaný sa o svojho syna nezaujímal, nepoznal jeho zdravotný stav a síce žalobkyňa mala svoju rodinu, bol pre ňu prvoradý H., ktorý bol ťažko chorý. Stálo ju to veľa psychických a fyzických síl, aby sa o neho po smrti svojej sestry postarala častokrát na úkor svojej rodiny. Vo svojich následných písomných podaniach žiadala, aby súd vyžiadal z katastra nehnuteľností Kúpnu zmluvu, na základe ktorej došlo k prevodu nehnuteľnosti evidovanej na LV č. XXXX, k. ú. R. U. - bytu č. X na prízemí vo vchode XX obytného domu č. s. XXXX postavenom na parcele X.-O. XXXX/X a podiel XXXX/XXXXXXXX-Z. na spoločných častiach a zariadeniach domu, nakoľko pôvodný žalovaný pred smrťou predmetnú nehnuteľnosť predal. Rovnako žiadala, aby súd preveril a vyžiadal výpisy z účtu pôvodného žalovaného vedeného v R. U. Y., G..Y.. - č. ú.: Y. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, a to od podpisu kúpnej zmluvy od XX.XX.XXXX do jeho smrti a z účtu H. T. vedeného v Y., G..Y.. Y. Y. č. ú.: Y. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX. Poukázala na skutočnosť, že finančné prostriedky z predaja vyššie uvedenej nehnuteľnosti neboli predmetom dedičstva po pôvodnom žalovanom a ani jeho účet vedený v R. U. Y., G..Y..

4. Uznesením Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa XX.XX.XXXX, č. k. 13C/28/2021 - 77, právoplatným dňa XX.XX.XXXX súd pokračoval v konaní o vydanie dedičstva po poručiťovi H. T., nar. XX.XX.XXXX, ktorý zomrel XX.XX.XXXX, s dedičom nebohého žalovaného A. T., nar. XX.XX.XXXX.

5. Žalovaný vo svojom vyjadrení zo dňa XX.XX.XXXX namietal aktívnu legitímáciu žalobkyne, nakoľko neboli splnené zákonné podmienky k tomu, aby žalobkyňa mohla byť v druhej dedičskej skupine podľa § 474 Oz. Podľa tohto ustanovenia musia byť u spolužijúcich osôb splnené podmienky - spolužitie s poručiťom v spoločnej domácnosti, dĺžka spolužitia v spoločnej domácnosti, starostlivosť o spoločnú domácnosť alebo odkázanosť uvedených osôb na výživu poručiťa. Spoločnú domácnosť podľa § 115 OZ tvoria občania, ktorí spolu trvale žijú a spoločne uhrádzajú náklady na svoje potreby. Predpokladá sa skutočné a trvalé spolužitie dvoch alebo viacerých ľudí tak, ako by boli členmi rodiny, teda ľudí, ktorí nemajú inú domácnosť. Osoba spolužijúca s poručiťom v spoločnej domácnosti musí svojou osobnou činnosťou finančne alebo akýmkoľvek iným spôsobom prispievať na udržanie tejto domácnosti, pokiaľ jej v tom nebráni prechodné zdržovanie sa na inom mieste z vážnych dôvodov. Z tvrdení a predložených dôkazov (čestných prehlásení susedov, v ktorých je uvedená len akási pomoc H. T.) žalobkyne však podľa žalovaného vyplýva, že v presne nezistenom čase poskytovala pomoc poručiťovi, čo však nie je zákonným predpokladom dedenia v druhej skupine. Samotná žalobkyňa býva dlhodobo na drese jej trvalého bydliska, kde žije spoločne so svojou rodinou. Z tohto dôvodu namietal aktívnu vecnú legitímáciu žalobkyne a zároveň v prípade spornosti navrhol za účelom preukázania tvrdení žalovaného vypočítať p. J. R. ako správkyňu predmetného bytového domu. Rovnako namietal svoju pasívnu legitímáciu, nakoľko nie je tým, kto nadobudol dedičstvo po H. T.. Jeho dedičom bol pôvodný žalovaný, jeho otec a on bol účastníkom iného dedičského konania, v ktorom bolo prejednávané dedičstvo po jeho otcovi (pôvodnom žalovanom). Z tohto dôvodu by bolo eventuálne možné žiadať len to, čo nadobudol v tomto dedičskom konaní a nie v dedičskom konaní, od ktorého sa žalobkyňa snaží uplatniť žalobný návrh. Nad rámec uviedol, že finančné prostriedky z predaja bytu po bývalom žalovanom neboli ani predmetom dedičského konania, ako aj vyplynulo z dôkazov vyžiadaných súdom.

6. Na pojednávaní dňa XX.XX.XXXX súd pripustil zmenu žaloby tak, že nová žaloba znie:

„Žalovaný je povinný vydať žalobkyni jednu polovicu (X/X) z vecí, ktoré nadobudol titulom dedenia po poručiteľovi - H. T., nar. XX.XX.XXXX, ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX naposledy bytom, M. XXXX/XX, XXX XX, R. U. titulom Uznesenia, sp. zn. D., XD/XX/XXXX zo dňa XX.XX.XXXX, a to konkrétne:

Nehnuteľnosti v k. ú. R. U.:

- podiel X/X -Z. bytu č. X na X. poschodí vo vchode XX obytného domu č. súpisné XXX postavenom na parcele X.-O. XXXX/X a podiel X/X-Z. podielu XX/XXXX na spoločných častiach a zariadeniach domu (ide o X-izbový byt), evidovaný na LV č. XXXX vedený pre k. ú. R. U.
- podiel X/X -Z. podielu XX/XXXX-Z. na parcele X.-O. XXXX/X, zastavaná plocha a nádvorie XXXX m², evidovaný na LV č. XXXX vedený pre k. ú. R. U.

Kúpna cena vyplatená na základe Kúpnej zmluvy, ktorej predmetom bol prevod bytu č. X na prízemí vo vchode XX obytného domu č. súpisné XXX postavenom na parcele KN-C XXXX/X a podielu o veľkosti XXXX/XXXXXXXX-Z. na spoločných častiach a zariadeniach domu a parcele KN-C XXXX/X, zastavaná plocha a nádvorie XXX m², evidovaný na LV č. XXXX vedený pre k. ú. R. U..

a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Žalovaný je povinný nahradiť žalobkyni trovy konania vo výške 100 %.“

7. Právna zástupkyňa žalobkyne na pojednávaní navrhla vypočítať aj susedov, kde žil H., a to v prípade, ak súd nemá ustálenú otázku aktívnej legitímácie. V plnom rozsahu sa pridrižovala všetkých doteraz učených písomných podaní a zároveň poukázala na to, že zmyslom žalobného návrhu bolo dosiahnuť určitý pocit spravodlivosti a zadosťučinenia vzhľadom na čas, energiu a financie, ktoré vynaložila pri starostlivosti o synovca H., po ktorom prebehlo dedičské konanie, ktoré danú skutočnosť bez ohľadu na to, že notár bol upovedomený žiadnym spôsobom nereflektoval. Z uvedených dôvodov a reálneho spôsobu žitia a starostlivosti o zosnulého H. je žalobkyňa presvedčená, že jej svedčí postavenie dediča v druhej dedičskej skupine a v rámci predmetného dedičského konania bola opomenutá. V kontexte následne vzniknutých a prichádzajúcich právnych skutočností teda zotrvala na žalobnom návrhu v upravenej alebo zmenenej podobe a žiadala súd, aby takto zmenenej žalobe vyhovel.

8. Právny zástupca žalovaného na pojednávaní mal za to, že dôkaz navrhnutý zo strany žalobkyne nevyrieši otázku splnenia podmienok aktívnej legitímácie. Odpovie iba na otázku starostlivosti o H., ale nie otázku spoločného bývania, nakoľko sama žalobkyňa uviedla, že tvorí spoločnú domácnosť v byte v S.. Mal za to, že nebola splnená podmienka a to, že žalobkyňa je v druhej dedičskej skupine, nakoľko podľa jej samotných vyjadrení nežila v spoločnej domácnosti po dobu jedného roka pred smrťou poručiteľa a poskytovala len akúsi starostlivosť o poručiteľa, avšak nie je známe, v akom rozsahu, v akej intenzite a počas akého obdobia. Zároveň poukázal na ust. § 485 OZ, ktorý bol vyslovený aj v predbežných názoroch súdu, citujem: „Ak sa po prejednaní dedičstva zistí, že oprávneným dedičom je niekto iný, je povinný ten, kto dedičstvo nadobudol vydať oprávnenému dedičovi.“ Z uvedeného ustanovenia môže byť žalovaný len účastník tohto dedičského konania. Žalovaný bol účastníkom dedičského konania po poručiteľovi (pôvodný žalovaný). Na základe uvedeného mal za to, že nie je splnená ani podmienka pasívnej legitímácie a žiadal, aby súd žalobu zamietol a zaviazal žalobkyňu na náhradu trov konania.

9. Súd vykonal dokazovanie oboznámením, resp. prečítaním listinných dôkazov predložených žalobkyňou, vyžiadaním požadovaných dokumentov zo strany žalobkyne, vypočítaním žalobkyne a zistil nasledovný skutkový stav veci:

10. Z listu o prehliadke mŕtveho a štatistického hlásenia o úmrtí je zrejmé, že H. T. zomrel dňa XX.XX.XXXX na následky udusenía pri epileptickom záchvate.

11. Z rozhodnutia Sociálnej poisťovne zo dňa XX.XX.XXXX vyplýva, že H. T. bol od XX.XX.XXXX priznaný invalidný dôchodok vo výške X XXX,- Sk.

12. Z lekárskej správy - nález zo dňa XX.XX.XXXX vyplýva, že H. T. sa od roku XXXX liečil na epilepsiu, nakoľko vtedy prekonal mozgovú encefalitídu. Bol nájdený ležať na zemi s poranenou hlavou. Zároveň je v lekárskej správe uvedené, že býva so svojou matkou.

13. Z ďalších lekárskeho záznamov je zrejmé, že H. T. absolvoval neurologické a psychiatrické kontrolné vyšetrenia, na ktorých mu bola diagnostikovaná E..X E. Z. P. G. P. Y..

14. Z komplexného posudku ÚPSVaR zo dňa XX.XX.XXXX na H. T. vyplýva, že miera jeho funkčnej poruchy bola XX %, a že je odkázaný na pomoc inej fyzickej osoby a považuje sa tak za fyzickú osobu ťažko zdravotne postihnutú odkázanú na sprievodcu. Jednalo sa o ťažké zdravotné postihnutie v oblasti neurologickej. Pomoc o starostlivosť o domácnosť vykonáva jeho rodina.

15. Uznesením tunajšieho súdu zo dňa XX.XX.XXXX, č. k. XD/XX/XXXX, právoplatným dňa XX.XX.XXXX súd určil čistú hodnotu dedičstva po poručiťovi H. T. vo výške XX XXX,XX eur a celé dedičstvo nadobudol otec poručiťoľa - pôvodný žalovaný.

16. Uznesením tunajšieho súdu zo dňa XX.XX.XXXX, č. k. XD/XX/XXXX - XX, právoplatným dňa XX.XX.XXXX súd určil čistú hodnotu dedičstva po poručiťovi A. T., nar. XX.XX.XXXX (pôvodný žalovaný) vo výške XX XXX,XX eur a celé dedičstvo nadobudol syn poručiťoľa A. T., nar. XX.XX.XXXX.

17. Z čestného vyhlásenia a jeho prílohy je zrejmé, že XX svedkov/susedov čestne vyhlásilo, že má informáciu o tom a ako dlhoroční susedia videli a vedia, že žalobkyňa ako teta H. T. sa niekoľko rokov, t. j. od smrti matky H. T., osobne starala o pána H. T., pravidelne mu zabezpečovala nákupy, pomáhala mu so starostlivosťou o domácnosť (prala, upratovala, žehlila, varila), taktiež ho sprevádzala k lekárom na rôzne lekárske vyšetrenia, nakoľko bol osobou dlhodobo ťažko zdravotne postihnutou. Rovnako vyhlásili, že majú vedomosť, že zosnulý H. T. nemal otca a nikdy tohto otca nevideli, a že žiadna iná osoba od smrti matky H. T. mu neposkytovala obdobnú pomoc ako žalobkyňa.

18. Pôvodný žalovaný bol vedený na LV č. XXXX pre k. ú. R.Y. U. ako spoluvlastník bytu č. X na X. poschodí vo vchode XX obytného domu č. s. XXX postavenom na parcele X.-O. XXXX/X v podiele 1. a v podiele 1. k podielu XX/XXXX na spoločných častiach a zariadeniach domu. Zároveň bol pôvodný žalovaný vedený na LV č. XXXX pre k. ú. R. U. ako vlastník X/X k celku na nehnuteľnosti: byt č. X na prízemí vo vchode XX obytného domu č. s. XXXX postavenom na parcele KN-C XXXX/X a podiel XXXX/XXXXXXXX-Z. na spoločných častiach a zariadeniach domu podiel XXXX/XXXXXXXX-Z. na parcele KN-C XXXX/X zastavaná plocha a nádvorie XXX m².

19. Z výpisu LV č. XXXX pre k. ú. R. U. vyplýva, že vlastníckymi nehnuteľnosťami: byt č. X na prízemí vo vchode XX obytného domu č. s. XXXX postavenom na parcele KN-C XXXX/X a podiel XXXX/XXXXXXXX-Z. na spoločných častiach a zariadeniach domu podiel XXXX/XXXXXXXX-Z. na parcele KN-C XXXX/X zastavaná plocha a nádvorie XXX m² sú S. U. a Y. Ď., každý v podiele 1. a to na základe Kúpnej zmluvy - T.-XXXX/XXXX zo dňa XX.XX.XXXX - XXXX/XX.

20. Dňa XX.XX.XXXX uzatvoril pôvodný žalovaný A. T., nar. XX.XX.XXXX ako predávajúci s kupujúcimi 1/ S. U. a 2/ Y. Ď. kúpnu zmluvu, ktorej predmetom bol predaj nehnuteľnosti v k. ú. R. U. evidovanej na LV č. XXXX a to: byt č. X na prízemí vo vchode XX obytného domu č. s. XXXX postavenom na parcele KN-C XXXX/X a podiel XXXX/XXXXXXXX-Z. na spoločných častiach a zariadeniach domu podiel XXXX/XXXXXXXX-Z. na parcele KN-C XXXX/X zastavaná plocha a nádvorie XXX m² za kúpnu cenu XX XXX eur.

21. Z výpisu z účtu pôvodného žalovaného č. ú.: Y. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX vedeného v R. U. Y., G..Y.. vyplýva, že dňa XX.XX.XXXX prijal na účet od Y. Ď. úhradu vo výške XX XXX eur. Dňa XX.XX.XXXX poslal na účet svojho syna (žalovaného) sumu XX XXX eur a zároveň v tento deň prijal platbu hypotekárneho úveru vo výške XX XXX eur. Následne dňa XX.XX.XXXX zaslal na účet svojho syna sumu XX XXX eur.

22. Zo správy Y., G..Y.. ohľadom účtu Y. Y. č. ú.: Y. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX je zrejmé, že pôvodný žalovaný zrušil predmetný účet dňa XX.XX.XXXX a bola mu vyplatená suma X XXX,XX eur.

23. Žalobkyňa vo svojej výpovedi na pojednávaní uviedla, že matka umrela H. v roku XXXX a odvtedy sa o neho starala. Starala sa o neho tak, že dochádzala k nemu domov. Kým pracovala, tak k nemu chodila cez víkendy a keď ostala na dôchodku, tak chodila aj cez týždeň. Keď tam nebola, tak sa o neho starala jeho babka. Čo sa týka energií, tak tieto platil H. zo svojho invalidného dôchodku a stravu a

ostatné veci doplácala ona a jej matka. Fungovali tak, že H. spal u seba doma, ale každý deň chodil ku svojej babke poobede. Ona za ním chodila za posledné roky viackrát za týždeň. Mala svoju domácnosť so synom a manželom v S., ktorý byt je v jej osobnom vlastníctve a ktorý financovala ona a v tomto byte má nahlásený aj trvalý pobyt. O H. byt sa starala taktiež ona. Pani notárka jej po smrti H. povedala, že by mal dediť biologický otec, ale vzhľadom na to, čo jej povedala žalobkyňa, tak podľa notárky je možné dediť v druhej skupine. V S. žije doteraz so svojím synom.

24. Podľa § 115 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“), domácnosť tvoria fyzické osoby, ktoré spolu trvale žijú a spoločne uhrádzajú náklady na svoje potreby.

25. Podľa § 460 OZ, dedičstvo sa nadobúda smrťou poručiteľa.

26. Podľa § 474 ods. 1 OZ, ak nededia poručiteľovi potomci, dedí v druhej skupine manžel, poručiteľovi rodičia a ďalej tí, ktorí žili s poručiteľom najmenej po dobu jedného roka pred jeho smrťou v spoločnej domácnosti a ktorí sa z tohto dôvodu starali o spoločnú domácnosť alebo boli odkázaní výživou na poručiteľa.

27. Podľa § 485 ods. 1 OZ, ak sa po prejednaní dedičstva zistí, že oprávneným dedičom je niekto iný, je povinný ten, kto dedičstvo nadobudol, vydať oprávnenému dedičovi majetok, ktorý z dedičstva má, podľa zásad o bezdôvodnom obohatení tak, aby nemal majetkový prospech na ujmu pravého dediča.

28. Podľa § 451 ods. 1 OZ, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

29. Podľa § 451 ods. 2 OZ, bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

30. Podľa § 458 ods. 1 OZ, musí sa vydať všetko, čo sa nadobudlo bezdôvodným obohatením. Ak to nie je dobre možné, najmä preto, že obohatenie spočívalo vo výkonoch, musí sa poskytnúť peňažná náhrada.

31. Medzi stranami sporu bola sporná aktívna vecná legitímácia žalobkyne, keď žalovaný namietal, že žalobkyňa nijakým spôsobom nepreukázala, že s H. T. žila v spoločnej domácnosti po dobu najmenej 1 rok, t. j. že by patrila do druhej dedičskej skupiny podľa § 474 ods. 1 OZ.

32. Po vykonanom dokazovaní súd dospel k záveru, že v danom prípade nie je daná aktívna vecná legitímácia žalobkyne na podanie tejto žaloby, nakoľko ju nemožno považovať za oprávnenú dedičku z nasledovných dôvodov.

33. Dedičia zo zákona sú rozdelení do troch dedičských skupín. Dôvodom dedenia zo zákona v zmysle týchto skupín nemusí byť vždy len príbuzenský vzťah (deti, rodičia a súrodenci) alebo manželský vzťah. V zmysle ustanovení § 474 ods. 1 a § 475 OZ dedia v druhej a aj v tretej skupine dedičov aj tí, ktorí žili s poručiteľom najmenej po dobu jedného roka pred jeho smrťou v spoločnej domácnosti a ktorí sa z toho dôvodu starali o spoločnú domácnosť alebo boli odkázaní výživou na poručiteľa. Pôjde o osoby, ktoré s poručiteľom prípadne ani nie sú v príbuzenskom pomere, ale žili s ním vo vzťahu, ktorý z hľadiska citového, mravného a hospodárskeho sa podobal rodinnému vzťahu a v niektorých prípadoch ho možno aj nahrádzal. Spoločnou podmienkou pre tieto ďalšie osoby je, že pred smrťou poručiteľa s ním žili najmenej rok v spoločnej domácnosti a z tohto dôvodu sa starali o spoločnú domácnosť alebo boli na neho odkázaní výživou. Musí teda ísť o spotrebné spoločenstvo, ktoré spĺňa podmienky uvedené v ustanovení § 115 OZ. V zmysle tohto ustanovenia ju tvoria občania, ktorí spolu trvale žijú a spoločne uhrádzajú náklady na svoje potreby. Iba samo spolužitie osoby v domácnosti poručiteľa, t. j. bývanie v spoločnom byte, však ešte samo osebe nezakladá dedičský nárok takejto osoby podľa ustanovenia § 474 ods. 1 OZ, prípadne ustanovenia § 475 OZ. Predpokladá sa skutočné a trvalé spolužitie dvoch alebo viacerých ľudí tak, ako by boli členmi rodiny, teda ľudí, ktorí nemajú inú domácnosť. Okrem presne určenej minimálnej dĺžky trvania tohto vzťahu, t. j. najmenej po dobu jedného roka pred smrťou poručiteľa, je potrebné, aby súčasne bola splnená aspoň jedna z ďalších dvoch podmienok - starostlivosť o spoločnú domácnosť z tohto dôvodu, alebo odkázanosť výživou na poručiteľa. Starostlivosť o spoločnú domácnosť predpokladá, že spolužijúca osoba svojou osobnou činnosťou, finančne, či akýmkoľvek iným

spôsobom prispieva na udržiavanie tejto domácnosti, teda že jej udržiavanie je motívom tejto jej činnosti. Pritom pri spoločnej domácnosti v zmysle ustanovenia § 115 OZ sa spravidla vyžaduje spoločné bývanie (rozhodnutie KS TN sp. zn. XCo/XXX/XXXX zo dňa XX.XX.XXXX). Zároveň súd poukazuje aj na judikát najvyššieho súdu ČR č. XX/XXXX, podľa ktorého „pojmem spoločnej domácnosti v zmysle § 474 ods. 1 OZ treba vykladať tak, že spravidla predpokladá spoločné bývanie. Výnimka je možná len ak išlo o dočasný a prechodný pobyt mimo spoločnej domácnosti z dôvodu liečenia v nemocnici, z dôvodu návštevy príbuzných, vojenskej služby atď. Pritom je ďalej treba rozumieť pod pojmom spoločnej domácnosti skutočné a trvalé spolužitie dvoch alebo viacerých ľudí, kde jednotliví členovia spoločne prispievajú na úhradu a obstarávanie spoločných potrieb, ako má na mysli § 115 OZ.“.

34. Spoločné uhrádzanie nákladov na osobné potreby sa prejavuje trvalým a adekvátnym podielom na úhrade nákladov na domácnosť v závislosti od schopností a možností každej osoby žijúcej v spoločnej domácnosti, do ktorého treba zahrnúť aj osobnú starostlivosť o domácnosť. Ide o skutočné spolužitie v spotrebnom spoločenstve takých osôb, ktoré prispievajú na úhradu spoločných potrieb podľa svojich možností a schopností a každá z nich si obstaráva v rámci tohto spoločenstva to, čo potrebuje, pričom sa stará aj o ostatných. Podľa potrieb sa každá z týchto osôb podieľa aj na výhodách spoločenstva, či už ide o spoločné bývanie, stravovanie, zábavy, výlety atď..

35. Žalobkyňa v tomto prípade nepreukázala, že by s H. T. žila v spoločnej domácnosti po dobu najmenej 1 roka tak, ako to vyžaduje § 474 ods. 1 OZ. Skutočnosť, že sa o neho starala a navštevovala ho nebola v konaní sporná (výpoveď žalobkyne + čestné prehlásenie susedov), avšak toto podľa názoru súdu nie je možné považovať za spolužitie v spoločnej domácnosti v zmysle jej definície podľa § 115 OZ. Samotná žalobkyňa vo svojej výpovedi uviedla, že má svoju domácnosť v S., v ktorej žila so svojim mužom a synom a v súčasnej dobe ju naďalej zdieľa so svojim synom a o túto sa finančne stará. Taktiež uviedla, že H. T. sám znášal náklady na energie, ktoré boli hrazené z jeho invalidného dôchodku, býval doma sám a poobede navštevoval svoju babku, ktorá tiež pomáhala s jeho starostlivosťou. T. j. žalobkyňa nezdieľala spoločnú domácnosť s H. a ani nebola na neho odkázaná výživou. Hoci žalobkyňa tvrdila, že po babkinej smrti navštevovala H. častejšie, starala sa mu o domácnosť a prispievala mu aj na stravu, to však podľa názoru súdu neznamená, že išlo o skutočné spolužitie. Nikdy s ním ani po smrti babky spoločnú domácnosť nezdieľala a ani neprispievala na jeho domácnosť so zámerom uhradiť spoločné potreby, skôr sa jednalo o medziľudskú pomoc v rámci rodiny, ktorá síce spĺňa vysoké morálne štandardy, ale nespĺňa zákonné predpoklady na vyhovie tejto žalobe. Vzhľadom na uvedené súd dospel k záveru o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne na podanie žaloby podľa ust. § 485 ods. 1 OZ, a preto žalobu zamietol. Ďalšími námietkami žalovaného sa tak už súd nezaoberal.

36. Súd nevykonal navrhnuté dokazovanie zo strany žalobkyne a to vypočutie svedkov - susedov H. T., ktoré by spôsobilo odročenie pojednávania, nakoľko považoval toto pre rozhodnutie vo veci samej za nadbytočné (vzhľadom na nepreukázanú podmienku podľa § 115 OZ) a zároveň vykonanie tohto dôkazu by v tomto prípade nevyriešilo otázku splnenia podmienok aktívnej legitímácie.

37. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku. Keďže žalovaný mal v spore plný úspech, súd mu priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o ktorej výške súd rozhodne po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré uznesenie vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia rozsudku cestou Okresného súdu Považská Bystrica na Krajský súd v Trenčíne v dvoch vyhotoveniach.

Podľa § 363 CSP v podanom odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, uvedenie spisovej značky, čo sa ním sleduje a podpis; § 127 ods. 1,2 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, a) že neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere,

že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. a) až h) CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).